

บันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
เรื่อง การคำนวณแถบสีเป็นพื้นที่ภาษีป้าย

กรุงเทพมหานครได้มีหนังสือที่ กค ๐๓๐๖/๑๑๗๖ ลงวันที่ ๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๕ ถึงสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สรุปความได้ว่า สำนักงานเขตลาดพร้าวได้ทำการประเมินภาษีป้ายประจำปีภาษี ๒๕๕๔ แก่บริษัทเอสโซ่ (ประเทศไทย) จำกัด (มหาชน) ผู้รับการประเมินภาษีป้าย โดยทำการประเมินภาษีป้ายสำหรับป้ายที่ปรากฏอยู่บนหลังคาคลุมแท่นปั๊มภายในสถานีบริการจำหน่ายน้ำมันบริษัทเอสโซ่ฯ เป็นป้ายประเภทที่ ๒ ตามพระราชบัญญัติภาษีป้าย พ.ศ. ๒๕๑๐ มีขนาด ๖๙ x ๖,๘๐๐ เซนติเมตร เนื้อที่ป้าย ๔๖๙,๒๐๐ ตารางเซนติเมตร จำนวน ๑ ป้าย ทั้งนี้ ได้ประเมินรวมพื้นที่ที่เป็นแถบสีขาวแดงเข้าด้วยกันกับตัวอักษร "ESSO" เพราะเห็นว่าเป็นป้ายที่ต้องเสียภาษีเนื่องจากประการแรก ป้ายที่ติดตั้งภายในบริเวณสถานีบริการจำหน่ายน้ำมันมีแถบสีขาวแดงปรากฏอยู่บนป้ายทุกป้ายเช่นเดียวกับแถบสีขาวแดงที่ปรากฏอยู่บนหลังคาคลุมแท่นปั๊มภายในสถานีบริการจำหน่ายน้ำมันบริษัทเอสโซ่ฯ และประการที่สอง สถานีบริการจำหน่ายน้ำมันของบริษัทเอสโซ่ฯ ทุกแห่งจะใช้แถบสีขาวแดงที่หลังคาคลุมลานจำหน่ายน้ำมันและภายในป้ายทุกป้ายที่ติดตั้งอยู่ภายในสถานีบริการจำหน่ายน้ำมันของบริษัทเอสโซ่ฯ ซึ่งเห็นได้ว่าบริษัทเอสโซ่ฯ มีจุดมุ่งหมายหรือเจตนาที่จะใช้สีขาวและสีแดงเพื่อใช้เป็นสื่อให้บุคคลทั่วไปไม่ว่าจะเป็นลูกค้าหรือไม่ สามารถรู้และเข้าใจได้ว่าสถานีบริการจำหน่ายน้ำมันที่มีสีขาวแดงปรากฏอยู่บนป้ายหรือบางส่วนของอาคารเป็นสถานีบริการจำหน่ายน้ำมันของบริษัทเอสโซ่ฯ เช่นเดียวกันกับสถานีบริการจำหน่ายน้ำมันของบริษัทอื่น ๆ ที่มีการใช้สีที่แตกต่างกัน เช่น ปั๊มน้ำมันเชลล์จะใช้สีเหลืองแดง ปั๊มน้ำมันคาลเทกซ์ใช้สีแดงเขียว ปั๊มน้ำมันบางจากใช้สีเขียวฟ้า เป็นต้น ปั๊มน้ำมันของบริษัทอื่น ๆ ก็มีการใช้สีแตกต่างกันเพื่อแสดงความแตกต่างของสถานีบริการจำหน่ายน้ำมันที่เป็นของแต่ละบริษัทเสมือนหนึ่งเป็นเครื่องหมายที่แสดงให้ทราบได้ในทันทีที่พบเห็นว่า สถานีบริการจำหน่ายน้ำมันนั้น หมายถึงสถานีบริการจำหน่ายน้ำมันของบริษัทใด

โดยที่พระราชบัญญัติภาษีป้าย พ.ศ. ๒๕๑๐ ไม่มีบทวิเคราะห์หรือคำจำกัดความคำว่า "เครื่องหมาย" ไว้ จึงได้พิจารณาความหมายของคำนี้ตามความหมายธรรมดา ซึ่งพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถานได้ให้ความหมายว่า "สิ่งที่ทำขึ้นแสดงความหมายเพื่อจดจำหรือกำหนดรู้" ซึ่งความหมายดังกล่าวสอดคล้องกับการกระทำของบริษัทเอสโซ่ฯ ที่มีจุดมุ่งหมายเพื่อให้ผู้พบเห็นสถานีบริการจำหน่ายน้ำมันหรือปั๊มน้ำมันที่มีป้ายหรือแถบสีขาวแดงสามารถรู้ได้ในทันทีว่าเป็นสถานีบริการจำหน่ายน้ำมันของบริษัทเอสโซ่ฯ จึงถือว่าแถบสีขาวแดงดังกล่าวเป็น

เครื่องหมายที่ใช้ในการประกอบการค้าตามมาตรา ๖ แห่งพระราชบัญญัติภาษีป้าย พ.ศ. ๒๕๑๐ ซึ่งมีความหมายธรรมดาไม่จำเป็นต้องเป็นเครื่องหมายที่มีการจดทะเบียนเป็นเครื่องหมายการค้าแต่อย่างใด

บริษัทเอสโซ่ (ประเทศไทย) จำกัด (มหาชน) ไม่เห็นด้วยกับการประเมินภาษีป้ายของสำนักงานเขตลาดพร้าวโดยให้เหตุผลโต้แย้งว่า ป้ายดังกล่าวถือเป็นป้ายที่ไม่มีขอบเขตตามบัญชีอัตราภาษีป้าย (๖) การคำนวณภาษีจะต้องวัดขนาดจากตัวอักษร ภาพ หรือเครื่องหมายที่อยู่ริมสุดเป็นขอบเขตเพื่อกำหนดส่วนกว้างที่สุดและยาวที่สุด แล้วเอาส่วนกว้างที่สุดคูณด้วยส่วนที่ยาวที่สุดเพื่อกำหนดเนื้อที่เสียภาษี อีกทั้งแถบสีบนหลังคาก็ไม่ถือเป็นป้ายแสดงชื่อ ยี่ห้อ หรือเครื่องหมายที่ใช้ในการประกอบการค้าหรือการประกอบกิจการอื่นเพื่อหารายได้ ตามมาตรา ๖ แห่งพระราชบัญญัติภาษีป้าย พ.ศ. ๒๕๑๐ และอ้างถึงหนังสือกรมการปกครอง ที่ มท ๐๓๑๓.๕/๑๙๐๑๗ ลงวันที่ ๓๐ มิถุนายน ๒๕๓๘ เนื่องจากบริษัทเอสโซ่ฯ ไม่ได้จดทะเบียนแถบสีหรือป้ายดังกล่าวเป็นเครื่องหมายการค้าของบริษัทเอสโซ่ฯ แต่อย่างใด การที่พนักงานเจ้าหน้าที่ถือว่าแถบสีเป็นเครื่องหมายการค้าของบริษัทเอสโซ่ฯ จึงไม่ถูกต้องและขัดกับมาตรา ๖ แห่งพระราชบัญญัติภาษีป้าย พ.ศ. ๒๕๑๐ บริษัทเอสโซ่ฯ เห็นว่า ป้ายดังกล่าวมีขนาดเพียง ๔๖ x ๒๐๒ เซนติเมตร คิดเป็นพื้นที่ ๙,๒๙๒ ตารางเซนติเมตร จำนวน ๒ ป้าย

คณะกรรมการพิจารณาคำร้องขอให้พิจารณาการประเมินใหม่และพิจารณาอุทธรณ์ ได้มีมติว่า เพื่อให้ได้ข้อยุติในปัญหาเรื่องนี้ อีกทั้งอาจเป็นประโยชน์ต่อหน่วยราชการอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง และผู้รับการประเมินภาษีป้ายรายอื่นโดยทั่วไป เห็นควรส่งเรื่องหารือมายังคณะกรรมการกฤษฎีกาเพื่อวินิจฉัยในปัญหาข้อกฎหมายดังกล่าว

กรุงเทพมหานครจึงขอหารือปัญหาข้อกฎหมายเกี่ยวกับการจัดเก็บภาษีป้ายรายดังกล่าวข้างต้นมายังคณะกรรมการกฤษฎีกา

คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๓) ได้พิจารณาข้อหารือดังกล่าวข้างต้นโดยมีผู้แทนกระทรวงมหาดไทย(กรมการปกครอง) และผู้แทนกรุงเทพมหานคร เป็นผู้ชี้แจงข้อเท็จจริงแล้ว เห็นว่า กรณีข้อหารือนี้มีประเด็นที่จะต้องวินิจฉัยว่า การคำนวณพื้นที่ภาษีป้ายตามพระราชบัญญัติภาษีป้าย พ.ศ. ๒๕๑๐ สำหรับป้ายที่ปรากฏบนหลังคาคลุมแท่นปั๊มของสถานีบริการจำหน่ายน้ำมันของบริษัทเอสโซ่ (ประเทศไทย) จำกัด (มหาชน) จะต้องคำนวณรวมพื้นที่แถบสีขาวแดงเข้าด้วยกันกับตัวอักษร "ESSO" หรือไม่ ซึ่งเมื่อพิจารณาแล้วมีความเห็น ดังนี้

มาตรา ๖^๑ แห่งพระราชบัญญัติภาษีป้าย พ.ศ. ๒๕๑๐ ได้กำหนดบทนิยาม "ป้าย" ไว้หมายความว่า ป้ายแสดงชื่อ ยี่ห้อ หรือเครื่องหมายที่ใช้ในการประกอบการค้าหรือประกอบ

^๑ มาตรา ๖ ในพระราชบัญญัตินี้

"ป้าย" หมายความว่า ป้ายแสดงชื่อ ยี่ห้อ หรือเครื่องหมายที่ใช้ในการประกอบการค้าหรือประกอบกิจการอื่นเพื่อหารายได้หรือโฆษณาการค้าหรือกิจการอื่นเพื่อหารายได้ ไม่ว่าจะได้แสดงหรือโฆษณาไว้ที่วัตถุใด ๆ ด้วยอักษร ภาพ หรือเครื่องหมายที่เขียน แกะสลัก จารึกหรือทำให้ปรากฏด้วยวิธีอื่น

กิจการอื่น เพื่อหารายได้หรือโฆษณาการค้าหรือกิจการอื่นเพื่อหารายได้ ไม่ว่าจะได้แสดงหรือโฆษณาไว้ที่วัตถุใดๆ ด้วยอักษร ภาพ หรือเครื่องหมายที่เขียน แกะสลัก จารึก หรือทำให้ปรากฏด้วยวิธีอื่นใด และมาตรา ๗^๒ แห่งพระราชบัญญัติภาษีสรรพสามิต พ.ศ. ๒๕๓๔ ได้กำหนดให้เจ้าของป้ายมีหน้าที่เสียภาษีสรรพสามิตเป็นรายปีตามอัตราที่กำหนดในกฎกระทรวง ซึ่งต้องไม่เกินอัตราที่กำหนดในบัญชีอัตราภาษีสรรพสามิต พ.ศ. ๒๕๓๔ แต่เจ้าของป้ายไม่ต้องเสียภาษีสำหรับป้ายที่มีลักษณะตามที่กำหนดไว้ในมาตรา ๘ แห่งพระราชบัญญัติภาษีสรรพสามิต

ตามกรณีข้อหาหรือ การแสดงตัวอักษรคำว่า "ESSO" ไว้ที่หลังคาคลุมแท่นปั๊มภายในสถานีบริการจำหน่ายน้ำมันนั้น ย่อมเป็นการแสดงยี่ห้อของสถานีบริการจำหน่ายน้ำมันที่ใช้ในการประกอบการค้าด้วยอักษร อันทำให้บุคคลทั่วไปได้ทราบว่า สถานที่ดังกล่าวเป็นสถานีบริการจำหน่ายน้ำมันบริษัทเอสโซ่ฯ แต่แถบสีขาวยาวแนวนั้นมิได้เป็นอักษร ภาพ หรือเครื่องหมายที่ใช้ในการประกอบการค้าหรือประกอบกิจการอื่นเพื่อหารายได้หรือโฆษณาการค้า และตามความเข้าใจตามปกติมิได้ทำให้เกิดความหมายอย่างใดอย่างหนึ่งเป็นพิเศษ กล่าวคือโดยทั่วไป หากได้มีการนำแถบสีขาวยาวแนวนั้นมาแสดงไว้แต่เพียงอย่างเดียว โดยไม่มีตัวอักษรคำว่า "ESSO" แสดงอยู่ด้วยแล้ว ก็มิได้สื่อความหมายของชื่อ ยี่ห้อ หรือเครื่องหมายที่ใช้ในการประกอบการค้าของสถานีบริการจำหน่ายน้ำมันบริษัทเอสโซ่ฯ แต่อย่างใด การนำแถบสีขาวยาวแนวนั้นมาแสดงที่หลังคาคลุมลานจำหน่ายน้ำมันหรือส่วนใดส่วนหนึ่งของสถานีบริการจำหน่ายน้ำมันนั้น เป็นแต่เพียงการออกแบบตกแต่งรูปแบบหนึ่งสำหรับสถานีบริการจำหน่ายน้ำมันอันเป็นสถานที่ประกอบการค้าเพื่อไว้รับกับตัวอักษรคำว่า "ESSO" เท่านั้น ในเมื่อแถบสีขาวยาวแนวนั้นไม่เป็นการแสดงอักษร ภาพ หรือเครื่องหมายที่เขียน แกะสลัก จารึก หรือทำให้ปรากฏด้วยวิธีอื่น เพื่อแสดงชื่อ ยี่ห้อ หรือเครื่องหมายที่ใช้ในการประกอบการค้าหรือประกอบกิจการอื่นเพื่อหารายได้ หรือโฆษณาการค้าหรือกิจการอื่นเพื่อหารายได้ ตามบทนิยาม "ป้าย" ตามมาตรา ๖^๓ แห่งพระราชบัญญัติภาษีสรรพสามิต การคำนวณพื้นที่ภาษีป้ายจึงไม่สามารถคำนวณรวมพื้นที่แถบสีขาวยาวแนวนั้นเนื่องกันกับตัวอักษร "ESSO" ที่ปรากฏบนหลังคาคลุมแท่นปั๊มที่สถานีบริการจำหน่ายน้ำมัน เป็นพื้นที่ภาษีป้ายได้

ดังนั้น คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๓) จึงเห็นว่า กรณีตามข้อหาหรือ การ

^๒ มาตรา ๗ ให้เจ้าของป้ายมีหน้าที่เสียภาษีสรรพสามิตเป็นรายปี ยกเว้นป้ายที่เริ่มติดตั้งหรือแสดงในปีแรกให้เสียภาษีสรรพสามิตตั้งแต่วันเริ่มติดตั้งหรือแสดงจนถึงวันสิ้นปี และให้คิดภาษีสรรพสามิตเป็นรายงวดงวดละสามเดือนของปี โดยเริ่มเสียภาษีสรรพสามิตตั้งแต่วันที่ติดตั้งป้ายจนถึงงวดสุดท้ายของปี ทั้งนี้ ตามอัตราที่กำหนดในกฎกระทรวงซึ่งต้องไม่เกินอัตราที่กำหนดในบัญชีอัตราภาษีสรรพสามิต พ.ศ. ๒๕๓๔

การคำนวณพื้นที่ภาษีป้าย ให้คำนวณตามบัญชีอัตราภาษีสรรพสามิต (๖) และ (๗) พ.ศ. ๒๕๓๔

ป้ายที่ติดตั้งบนอสังหาริมทรัพย์ของบุคคลอื่นและมีพื้นที่เกินสองตารางเมตร ต้องมีชื่อและที่อยู่ของเจ้าของป้ายเป็นตัวอักษรไทยที่ชัดเจนที่มุมขวาด้านล่างของป้ายและให้ข้อความดังกล่าวได้รับยกเว้นภาษีป้ายตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดในกฎกระทรวง

^๓ โปรดดูเชิงอรรถที่ ๑, ข้างต้น

คำนวณพื้นที่ภาษีป้ายตามพระราชบัญญัติภาษีป้าย พ.ศ. ๒๕๑๐ สำหรับป้ายที่ปรากฏบนหลังคาคลุมแท่นปั๊มของสถานีบริการจำหน่ายน้ำมันของบริษัทเอสโซ่ (ประเทศไทย) จำกัด (มหาชน) นั้น ย่อมไม่สามารถคำนวณรวมพื้นที่แถบสีขาวแดงต่อเนื่องกับตัวอักษร "ESSO" เป็นพื้นที่ป้ายได้ และป้ายในกรณีนี้เป็นป้ายที่ไม่มีขอบเขตกำหนดได้ ตาม (๖)^๔ (ข) ของบัญชีอัตราภาษีป้ายท้ายพระราชบัญญัติภาษีป้ายฯ ซึ่งต้องถือเอาตัวอักษร ภาพ หรือเครื่องหมายที่อยู่ริมสุดเป็นขอบเขตในการคำนวณส่วนกว้างที่สุดคูณด้วยส่วนที่ยาวที่สุดเป็นตารางเซนติเมตร และตามอัตราภาษีป้ายที่กำหนดไว้ในกฎกระทรวง ฉบับที่ ๕ (พ.ศ. ๒๕๓๕) ออกตามความในพระราชบัญญัติภาษีป้าย พ.ศ. ๒๕๑๐ อันเป็นอัตราภาษีป้ายที่ใช้บังคับจัดเก็บในปัจจุบัน

(ศาสตราจารย์พิเศษ ชัยวัฒน์ วงศ์วัฒนศาสตร์)

(เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา)

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

มีนาคม ๒๕๔๕

^๔ บัญชีอัตราภาษีป้าย

ฯลฯ

ฯลฯ

(๖) พื้นที่ของป้ายไม่ว่าจะมีรูปร่างหรือลักษณะอย่างไร ให้คำนวณดังนี้

(ก) ถ้าเป็นป้ายที่มีขอบเขตกำหนดได้ ให้เอาส่วนกว้างที่สุดคูณด้วยส่วนยาวที่สุดของขอบเขตป้ายเป็นตารางเซนติเมตร

(ข) ถ้าเป็นป้ายที่ไม่มีขอบเขตกำหนดได้ ให้ถือว่าตัวอักษรภาพหรือเครื่องหมายที่อยู่ริมสุดเป็นขอบเขตสำหรับกำหนดส่วนกว้างที่สุดและยาวที่สุด แล้วคำนวณตาม (ก)

ฯลฯ

ฯลฯ